

1. «Двері віри» (Ді. 14, 27), які ведуть нас до сопричастя з Богом та дозволяють увійти до Його Церкви, є завжди для нас відчиненими. Цей поріг можна переступити, коли проголошується Боже Слово, а серце відкрите до благодаті, котра перемінює. Увійти в ці двері – означає вирушити в подорож, яка триває все життя. Вона розпочинається Хрещенням (пор. Рим. 6, 4), завдяки якому ми можемо називати Бога Отцем, і закінчується переходом через смерть до вічного життя – плоду воскресіння Ісуса Христа, котрий даром Святого Духа захотів ввести у свою Славу тих, хто вірує в Нього (пор. Ів. 17, 22). Сповідувати віру в Пресвяту Трійцю – Отця, Сина і Святого Духа – означає вірити в єдиного Бога, який є Любов'ю (пор. 1 Ів. 4, 8): Отця, який, коли сповнилася повнота часів, послав задля нашого спасіння свого Сина; Ісуса Христа, який через таїну своєї смерті та воскресіння відкупив світ; Святого Духа, який провадить Церкву через віки в очікуванні повернення Господа у славі. 2. Відколи розпочалося моє служіння як наступника Петра, я говорив про необхідність заново відкрити дорогу віри, аби щоразу чіткіше виявляти радість та оновлений ентузіазм від зустрічі з Христом. Під час проповіді на Літургії з нагоди початку свого понтифікату я сказав: «Уся Церква і всі її пастирі повинні, як Христос, вирушити в дорогу, щоб вести людей з пустелі до життя, до дружби з Сином Божим, до Того, хто дає життя, – життя в повноті» [1]. Нерідко трапляється, що християни більше турбуються соціальними, культурними чи політичними аспектами своїх обов'язків, сприймаючи віру як очевидну передумову спільного життя. Насправді ж, передумова ця не тільки перестала бути очевидною, а й часто заперечується [2]. Якщо в минулому ще можна було зауважити існування однорідної і загальноприйнятої культурної тканини, пронизаної принципами віри і натхненими нею цінностями, то сьогодні це вже не відчутне в більшій частині суспільства через глибоку кризу віри, котра вразила багатьох людей.

3. Ми не можемо погодитися, щоб сіль звітріла, а світло було сховане (пор. Мт. 5, 13–16). Сучасна людина може знову відчути потребу вирушити, як самарянка, до колодязя, щоб почути Ісуса, який запрошує вірити в Нього і черпати з Його джерела живу воду (пор. Ів. 4, 14). Ми повинні знову відчути смак Божого Слова, вірно переданого Церквою, і Хліба життя, що дається як засіб існування для тих, хто є Його учнями (пор. Ів. 6, 51). Вчення Ісуса і в наші дні звучить з тією ж силою: «Працюйте не на ту їжу, яка проминає, лише на ту їжу, яка залишається на життя вічне» (Ів. 6, 27). Питання, яке ставили ті, хто Його слухали, і ми ставимо сьогодні: «Що робити нам, щоб діла Божі чинити?» (Ів. 6, 28). Знаємо відповідь Ісуса: «Діло Боже – вірувати в того, кого він послав» (Ів. 6, 29). Отже, віра в Ісуса Христа є шляхом до того, щоб осягнути спасіння.

4. У цьому контексті я вирішив проголосити Рік віри. Він розпочнеться 11 жовтня 2012 року, у 50-ту річницю відкриття II Ватиканського Собору, і закінчиться на свято Господа нашого Ісуса Христа – Царя Всесвіту, 24 листопада 2013 року. 11 жовтня 2012 року відзначатимемо також 20-ту річницю видання Катехизму Католицької Церкви, тексту,

оприлюдненого моїм попередником, блаженним Папою Іваном Павлом II [3], щоб показати усім вірним силу і красу віри. Цей документ, справжній плід II Ватиканського Собору, якого забажав Надзвичайний Синод Єпископів 1985 року як інструменту на служінні катехизації [4], був написаний за співпраці всіх єпископів Католицької Церкви. Темою Генеральної асамблеї Синоду Єпископів, яку я скликав на жовтень 2012 року, є «Нова євангелізація для передавання християнської віри». Це буде доброю нагодою, щоб розпочати в Церкві час особливої застанови та віднайдення віри. Втім, Церква запрошена до святкування Року віри не вперше. Мій попередник, слуга Божий Павло VI, уже проголошував Рік віри в 1967 році, на згадку про мученицьку смерть святих Петра і Павла, щоб відзначити 1900-ту річницю з дня найбільшого свідчення їхньої віри. Він вважав це урочистим моментом, коли вся Церква зробить «правдиве і щире визнання тієї самої віри»; крім того, він хотів, щоб ця віра підтвердилася «індивідуальним та спільним, вільним і усвідомленим, внутрішнім і зовнішнім, покірним та відвертим» чином [5]. Він думав, що в такий спосіб уся Церква зможе відновити «чітке усвідомлення своєї віри, щоб її оживити, очистити, ратифікувати і сповідувати» [6]. Великі потрясіння того року зробили ще більш очевидною необхідність святкування Року віри. Він завершився урочистим визнанням віри народу Божого [7], що показало, наскільки важливі питання, які споконвіків є спадщиною всіх віруючих, вимагають постійного підтвердження, розуміння і глибокого осмислення, щоб давати послідовне свідчення в історичних умовах, які відрізняються від минулого.

5. Мій достойний попередник проголосив той Рік у певному сенсі як «наслідок і необхідність пособорного періоду» [8], добре усвідомлюючи значні тодішні труднощі, особливо щодо визнання істинної віри та її правильної інтерпретації. Думаю, що початок Року віри, який збігається з 50-ю річницею відкриття II Ватиканського Собору, може бути доброю нагодою зрозуміти, що тексти, залишені у спадок отцями Собору, за словами блаженного Івана Павла II, «не втратили ні своєї ваги, ні блиску. Потрібно належним чином їх прочитати, вивчити і сприйняти як важливі та нормативні тексти Учительського уряду в рамках церковної Традиції... Сьогодні, більше ніж будь-коли, я відчуваю себе зобов'язаним вказувати на Собор як на велику благодать, подаровану Церкві у XX столітті: у ньому ми маємо точний компас, щоб орієнтуватися в столітті, що розпочинається» [9]. Я також хотів би підтвердити те, що сказав про Собор через кілька місяців після обрання мене наступником Петра: «Якщо ми відчитуємо і приймаємо його у світлі правильної герменевтики, то він може бути і щоразу сильніше проявлятися як потужна сила для завжди необхідного оновлення Церкви» [10].

6. Оновлення Церкви здійснюється також через свідчення, які дають своїм життям віряни: вже самим своїм існуванням у світі християни покликані нести слово істини, яке залишив нам Ісус Христос. У Догматичній конституції «Світло народів» Собор ствердив: «У той час, як Ісус, "святий, невинний, чистий" (Євр. 7, 26), не знав гріха (пор. 2 Кор. 5, 21) і прийшов тільки заради спокутування гріхів народу (пор. Євр. 2, 17), Церква, в лоні якої перебувають грішники і яка є святою та водночас завжди потребує очищення,

неустанно прямує шляхом покаєння і оновлення. Церква "просувається вперед серед утисків світу і утішення Божого", проповідуючи хрест і смерть Господа, поки він не прийде (пор. 1 Кор. 11, 26). Від Воскреслого Господа вона черпає силу, щоб подолати з терпінням і любов'ю свої біди та труднощі, які приходять як ззовні, так і зсередини, і щоб об'являти світові, вірно, хоча й недосконало, Його тайну, аж поки наприкінці часів вона не буде явлена в повному світлі» (11).

У такій перспективі Рік віри є запрошенням до автентичного і оновленого навернення до Господа, єдиного Спасителя світу. У таїні Його смерті та воскресіння Бог показав усю повноту любові, яка спасає і закликає людей змінити своє життя через відпущення гріхів (пор. Ді. 5, 31). За словами апостола Павла, ця любов впроваджує людину в нове життя: «Ми поховані з ним через хрещення на смерть, щоб, як Христос воскрес із мертвих славою Отця, і ми теж жили новим життям» (Рим. 6, 4). Завдяки вірі це нове життя формує все людське існування на зразок радикальної новизни воскресіння. В міру добровільної готовності людини її думки і почуття, мислення та поведінка поступово очищуються і трансформуються в процесі, який у цьому житті ніколи повністю не зупиниться. «Віра, що чинна любов'ю» (Гал. 5, 6), стає новим критерієм мислення і дій, який змінює все людське життя (пор. Рим. 12, 2; Кол. 3, 9–10; Еф. 4, 20–29; 2 Кор. 5, 17).

7. «Любов Христова спонукує нас» (2 Кор. 5, 14): любов Христа наповнює наші серця і спонукає до евангелізації. Сьогодні, як і колись, Він посилає нас на шляхи світу проголошувати Його Євангеліє всім людям на землі (пор. Мт. 28, 19). Своєю любов'ю Ісус Христос притягує до себе людей усіх поколінь: у всі часи він скликає Церкву, доручаючи їй проголошення Євангелія завжди актуальним наказом. Тому сьогодні також необхідні постійні церковні зусилля в ділянці нової евангелізації, щоб знову відкрити радість віри та надати ентузіазму до її передавання. У щоденному досвіді Його любові вірні черпають силу і енергію для місійної діяльності, яка не повинна припинятися. Віра зростає, якщо її переживають як досвід отриманої любові і якщо передають як досвід благодаті й радості. Вона робить нас плідними, бо розширює наші серця в надії і наділяє нас здатністю приносити свідчення, яке дає життя: вона відкриває серце і розум тих, хто слухає, щоб відповісти на запрошення Господа прийняти Його слово і стати Його учнями. Вірні, як каже святий Августин, «зміцнюють себе вірою» [12]. Святий Гіппонський єпископ має серйозні підстави так говорити. Як відомо, його життя було постійним пошуком краси віри, доки його серце не спочило в Богові [13]. Його численні твори, у яких він пояснює важливість віри і її правдивість, і досі становлять спадщину незрівнянного багатства і надалі допомагають багатьом людям, котрі шукають Бога, знайти правильний шлях до «дверей віри».

Отже, лише через вірування віра росте і стає сильнішою; не існує іншої можливості отримати певність у власному житті, як тільки через віддання самого себе в руки тієї любові, яка постійно зростає, бо має джерело в Богові.

8. За такої щасливої нагоди я хотів би запросити співбратів єпископів з усього світу приєднатися до наступника Петра в цей час духовної благодаті, яку дає нам Господь,

щоб вшанувати цей дорогоцінний дар віри. Ми хочемо відсвяткувати цей Рік гідно та плідно. Потрібно настійніше роздумувати про віру, щоб допомогти всім, хто вірує в Христа, зробити їхній зв'язок із Євангелієм більш свідомим і міцним, особливо в час глибоких змін, яких нині зазнає людство. Ми матимемо можливість визнати нашу віру у воскреслого Господа в катедральних соборах і храмах у всьому світі, у домівках і сім'ях, щоб кожен міг відчути сильну потребу краще пізнати і передати майбутнім поколінням одвічну віру. Богопосвячені та парафіяльні спільноти, всі старі й нові церковні спільноти мають упродовж цього Року знайти спосіб публічно визнати віру.

9. Ми бажаємо, щоб цей Рік пробудив у кожному вірному прагнення до визнання віри в повноті з оновленим переконанням, упевненістю і надією. Це також буде доброю нагодою активніше святкувати віру на богослужіннях, особливо в Євхаристії, що є «вершиною, до якої спрямована діяльність Церкви... а також джерело, з якого витікає вся її сила» [14]. Водночас бажаємо, щоб свідчення життя вірних ставало щоразу більше достовірним. Завданням кожного вірного, особливо протягом цього Року, є знову відкрити для себе зміст віри, яку він сповідує, святкує, проживає і молиться [15], і задуматися над самим актом віри.

Невипадково християни в перші століття були зобов'язані знати напам'ять «Вірую». Воно слугувало їм щоденною молитвою, щоб не забувати зобов'язання, котрі вони взяли на себе у Хрещенні. Про це красномовно нагадує святий Августин, коли говорить про це у «Проповіді про промовляння "Символу віри"» (Redditio Symboli): «Символ святого таїнства, яке ви всі отримали і який ви нині один за одним визнавали, – це слова, що на них, як на міцний фундамент, котрим є Христос-Господь, спирається віра Матері-Церкви. Ви отримали це і визнали, але ви повинні це завжди зберігати у своїх умах і серцях, ви маєте це повторювати на ваших ложах, обдумувати про це на площах і не забувати під час їжі: навіть коли ваше тіло спить, ви маєте берегти це своїм серцем» [16].

10. Тут я хотів би окреслити шлях, який має допомогти нам глибше зрозуміти не лише зміст віри, а й сам акт, яким ми вирішуємо цілковито та в повній свободі довіритися Богові. Насправді існує глибока єдність між актом віри і змістом, з яким ми погоджуємося. Святий Павло допомагає нам увійти в цю реальність, пишучи: «Бо серцем вірується на оправдання, а устами визнається на спасіння» (Рим. 10, 10). Слово «серце» вказує, що першим актом, за допомогою якого особа приходить до віри, є дар Божий і дія благодаті, що переображує людину глибоко всередині.

Стосовно цього красномовним є приклад Лідії. Святий євангелист Лука розповідає, що коли Павло був у Филиппах, він пішов у суботу звіщати Євангеліє деяким жінкам, серед яких була й Лідія, і «Господь відкрив її серце так, що вона вважала на слова Павлові» (Ді. 16, 14). У цьому вислові прихований великий сенс. Святий Лука вчить, що саме знання змісту віри є недостатнім, якщо серце, справжнє «святилище» в людині, не відкрите благодаттю, що наділяє здатністю бачити глибоко й зрозуміти, що проповідуване є Словом Божим.

А «визнання устами» означає, що віра передбачає публічне свідчення і відповідальність. Християнин ніколи не може вважати свою віру приватною справою. Віра є рішенням бути з Богом, щоб жити з Ним. І це «перебування з Ним» веде до розуміння причин, через які

ми віримо. Віра, саме тому що є свобідним актом, вимагає також соціальної відповідальності за те, у що людина вірить. Церква у день П'ятдесятниці з цілковитою ясністю демонструє цей публічний вимір віри і її відважного проголошення кожній людині. Це дар Святого Духа, що робить нас здатними до місії і підсилює наше свідчення, чинячи його щирим і відважним.

Визнання віри – це акт як особистий, так і спільнотний. Адже саме Церква є основним суб'єктом віри. У вірі християнської спільноти кожен отримує Хрещення, дійовий знак приєднання до спільноти вірних, щоб досягнути спасіння. У Катехизмі Католицької Церкви написано: «"Вірую" – це віра Церкви, сповідувана особисто кожним вірним, насамперед під час Хрещення. "Віруємо" – це віра Церкви, сповідувана єпископами, зібраними на соборі, або більш загально богослужбовим зібранням вірних. "Вірую" – говорить також Церква, наша Мати, яка своєю вірою відповідає Богові і навчає нас казати "Вірую" і "Віруємо"» [17].

Очевидно, знання змісту віри є суттєвою умовою, щоб висловити згоду, тобто щоб повністю, розумом і волею, прийняти те, що пропонує Церква. Знання віри впроваджує нас до повноти таїни спасіння, відкритої Богом. Давання згоди означає, що коли ми віримо, то вільно приймаємо всю таїну віри, тому що гарантом її істинності є сам Бог, який відкриває себе і дозволяє нам пізнати Його таїну любові [18].

З іншого боку, ми не можемо забувати, що в нашому культурному контексті багато людей, які, хоч і не стверджують, що мають дар віри, все ж таки щиро шукають правдивого сенсу та остаточної істини про своє існування і світ. Цей пошук є автентичною «преамбулою» віри, оскільки спрямовує людей на шлях, що провадить до таїни Бога. Адже в самому розумі людини закладена потреба «вічного, істинного та незмінного» [19]. Ця потреба є неухайно звучить у людському серці як постійний заклик вирушати на пошуки Того, кого ми б не шукали, якби Він раніше не пішов нам назустріч [20]. Саме до цієї зустрічі запрошує нас віра і до неї в повноті нас відкриває.

11. Незамінним і цінним засобом у досягненні систематичних знань з віри є Катехизм Католицької Церкви. Це один із найважливіших плодів II Ватиканського Собору. В Апостольській конституції «Fidei Depositum», підписаній – не випадково – у 30-ту річницю відкриття II Ватиканського Собору, блаженний Іван Павло II написав: «Цей Катехизм зробить дуже великий внесок у віднову життя всієї Церкви... Я визнаю його дійсним і законним інструментом для церковної спільноти та достовірною нормою у навчанні віри» [21].

Ось тому Рік віри повинен принести спільне зобов'язання заново відкрити і вивчити фундаментальний зміст віри, систематичний і органічний синтез якої вміщений у Катехизмі Католицької Церкви. Справді, у ньому ми бачимо багатство науки, яку Церква отримала, зберегла і засвідчила впродовж двотисячолітньої історії. Від Святого Письма до отців Церкви, від вчителів богослов'я до святих, котрі жили протягом багатьох століть, Катехизм є записом різноманітних шляхів, якими Церква роздумувала над вірою і розвивала доктрину, щоб запропонувати вірним певність у їхньому житті вірою.

Самою своєю структурою Катехизм Католицької Церкви показує розвиток віри, зачіпаючи важливі теми повсякденного життя. Гортаючи сторінки, помічаємо, що написане є не теорією, а зустріччю з Особою, яка живе в Церкві. За визнанням віри

слідую пояснення sacramентального життя, в якому присутній Христос, котрий діє і продовжує будувати свою Церкву. Без богослужінь і Святих Таїнств визнання віри втратило б силу, оскільки йому б забракло благодаті, яка підкріплює свідчення християн. Так само й наука Катехизму щодо морального життя набуває повного значення, якщо поєднується з вірою, богослужінням та молитвою.

12. Таким чином, Катехизм Католицької Церкви може бути цього Року справжнім знаряддям зміцнення віри, особливо для тих, хто займається формуванням християн, такою важливою справою в нашому культурному контексті. Я доручив Конгрегації віровчення разом з компетентними декастеріями Святого Престолу укласти ноту, яка б надавала Церкві та вірним певні вказівки, як прожити цей Рік віри найефективнішим та найвідповіднішим чином для служіння віри та євангелізації.

Адже перед вірою сьогодні більше, ніж в минулому, постає чимало запитань, пов'язаних зі зміною способу мислення, який, особливо в наш час, звужує діапазон раціональної певності до наукових і технічних здобутків. Попри це Церква ніколи не боялася демонструвати, що між вірою та правдивою наукою не може бути суперечностей, бо вони обоє, хоч і різними шляхами, ведуть до правди [22].

13. Цього Року важливо буде згадати історію нашої віри, яка характеризується незбагненною таїною переплетення святості й гріха. Якщо перша підкреслює великий внесок, які чоловіки і жінки зробили у зростання та розвиток спільноти свідченням власного життя, то гріх повинен викликати у кожній людині щирі й послідовні зусилля для навернення, щоб відчутти милосердя Отця, який іде назустріч кожному.

Упродовж цього часу звертатимемо свій погляд на Ісуса Христа, «Проводиря і Вершителя віри» (Євр. 12, 2); у Ньому знаходять сенс усі страждання і прагнення людського серця. Радість любові, відповідь на драму терпіння і болю, сила прощення перед лицем образи і перемога життя над пусткою смерті – усе знаходить сенс в таїні Його вочленення, в тому, що Він став людиною, розділив з нами людські слабкості, щоб перетворити їх силою свого воскресіння. У Ньому, котрий помер і воскрес заради нашого спасіння, знаходять справжнє світло приклади віри, що ними позначені ці дві тисячі років історії спасіння.

Вірою Марія прийняла слово ангела і повірила в те, що вона стане Матір'ю Бога у покорі своєї побожності (пор. Лк. 1, 38). Відвідуючи Єлизавету, Вона заспівала гімн слави Всевишньому за ті чуда, які Він робить для тих, хто Йому довіряє (пор. Лк. 1, 46–55). З радістю і трепетом Вона народила єдиного Сина, зберігаючи своє дівцтво недоторканим (пор. Лк. 2, 6–7). Довіряючи Йосифу, своєму чоловікові, Вона взяла Ісуса до Єгипту, щоб вберегти від переслідування Ірода (пор. Мт. 2, 13–15). Тією ж вірою Вона слідувала за Господом у Його проповідуванні і залишалася з Ним аж до Голготи (пор. Ів. 19, 25–27). Вірою Марія відчула смак плодів Ісусового воскресіння і, зберігаючи кожен спогад у своєму серці (пор. Лк. 2, 19; 51), передала їх Дванадцятьом, зібраним разом з Нею у світлиці, щоб прийняти Святого Духа (пор. Ді. 1, 14; 2, 1–4).

Вірою апостоли покинули все, щоб іти за своїм Учителем (пор. Мр. 10, 28). Вони повірили

тим словам, якими Він проголошував Царство Боже, присутнє і сповнене в Ньому (пор. Лк. 11, 20). Вони жили в єдності з Ісусом, котрий навчав їх і залишив їм нове правило життя, за яким їх пізнаватимуть як Його учнів після Його смерті (пор. Ів. 13, 34–35). Вірою вони пішли по всьому світу, виконуючи наказ нести Євангеліє всьому створінню (пор. Мр. 16, 15) і безстрашно звіщали усім радість воскресіння, вірними свідками якого були. Вірою учні сформували першу спільноту, зібрану навколо науки апостолів у молитві і відправі Євхаристії, ділячись усім майном, щоб задовольнити потреби братів (пор. Ді. 2, 42–47).

Вірою мученики віддавали своє життя, даючи свідчення істини Євангелії, яке перемінило їх і зробило здатними дати найбільший дар любові, прощаючи своїх переслідувачів. Вірою чоловіки і жінки посвячували своє життя Христові, залишаючи все, щоб євангельською простотою жити у покорі, вбогості та чистоті – конкретних знаках очікування Господа, який не забариться. Вірою численні християни брали участь у діяльності на користь справедливості, щоб втілити в життя слово Господа, який прийшов звіщати звільнення від утисків та рік Господній сприятливий (пор. Лк. 4, 18–19). Вірою впродовж століть чоловіки та жінки різного віку, чиї імена записані у Книзі Життя (пор. Одкр. 7, 9; 13, 8), визнавали красу слідування за Господом Ісусом там, де були покликані свідчити про те, що вони є християнами: в родині, на робочих місцях, в громадському житті, у виконанні харизм і служінь, до яких були покликані. Вірою також живемо і ми: через живе пізнання Господа Ісуса, присутнього у нашому житті й історії.

14. Рік віри буде також доброю нагодою посилити свідчення милосердя. Святий Павло нагадує: «Тепер же застаються: віра, надія, любов – цих трое; але найбільша з них – любов» (1 Кор. 13, 13). Ще сильніші слова, які завжди активізували християн, використав апостол Яків: «Яка користь, мої брати, коли хтось каже, що має віру, але діл не має? Чи може його спасти віра? Коли брат або сестра будуть нагі й позбавлені засобів щоденного прожитку, і хто-небудь з вас до них скаже: "Йдіть собі з миром, грійтеся та годуйтеся", і не дасть їм потрібного для тіла, то що це допоможе? Так само й віра, коли діл не має, мертва сама в собі. Та хто-небудь скаже: "Ти маєш віру, а я маю діла. Покажи мені твою віру без діл, а я тобі покажу моїми ділами мою віру" (Як. 2, 14–18)».

Віра без любові не приносить плоду, а любов без віри була б почуттям постійно підвладним сумнівам. Віра і любов потребують одне одного, дозволяючи таким чином обом реалізуватися. Справді, багато християн присвячують своє життя самотнім, нужденним і відкинутим на узбіччя суспільства, тобто тим, хто найбільше потребує уваги й підтримки, бо власне у них відображається Лик Христа. Завдяки вірі ми можемо розпізнати Лик Воскреслого в тих, хто потребує нашої любові. «Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших, – ви мені зробили» (Мт. 25, 40). Ці слова є застереженням, про яке слід не забувати, і постійним запрошенням подарувати любов, з якою Він дбає про нас. Саме віра робить нас здатними розпізнати Христа і саме Його любов спонукає нас допомагати Йому щоразу, коли Він стає нашим ближнім на нашому життєвому шляху. Зміцнені вірою, дивімося з надією на наше служіння у світі, оскільки ми очікуємо «нового неба й землі нової, в яких справедливість перебуває» (2 Пет. 3, 13, пор. Одкр. 21, 1).

15. Наприкінці свого життя апостол Павло просить свого учня Тимотея «шукати віри» (2 Тим. 2, 22) з тією ж постійністю, як і в дитинстві (пор. 2 Тим. 3, 15). Прислухаймося до цього заклик, який спрямований до кожного з нас, щоб ніхто не був ледачим у вірі. Вона є супутницею нашого життя, що дозволяє завжди заново сприймати чуда, які звершує для нас Бог. Віра, намагаючись розпізнавати знаки часу в сучасності, доручає кожному з нас бути живими знаками присутності воскреслого Господа у світі. Світ нині потребує переконливого свідчення людей, чий розум і серце просвітлені Божим Словом і які здатні відкривати серця і розум багатьох до прагнення Бога і правдивого життя, – життя, що не має кінця.

«Щоб Господнє слово ширилося та звеличувалося» (2 Сол. 3, 1): нехай цей Рік віри зміцнює наш зв'язок із Христом-Господом, бо лише у Ньому є впевненість у майбутньому і гарантія правдивої та вічної любові. Слова апостола Петра проливають останній промінь світла на віру: «Ви тим радійте, навіть якщо тепер треба трохи посумувати в різних досвідах, щоб ваша випробувана віра, куди цінніша від тлінного золота, яке вогнем очищають, була на похвалу, на славу й на честь – під час об'явлення Ісуса Христа, якого ви, не бачивши, любите, в якого, не оглядаючи, віруєте, радіючи радістю невимовною і повною величі, осягаючи ціль вашої віри – спасіння душ ваших» (1 Пет. 1, 6–9). Християни у своєму житті зазнають як радості, так і страждань. Скільки святих жили в самотності! Скільки вірних, навіть сьогодні, зазнають випробування Божим мовчанням, тоді як вони хотіли б почути Його втішний голос! Життєві випробування, допомагаючи нам зрозуміти таїну Хреста і брати участь у Христових стражданнях (пор. Кол. 1, 24), є прелюдією радості й надії, до яких провадить віра: «Коли я немічний, тоді я міцний» (2 Кор. 12, 10). Ми твердо віримо, що Господь Ісус переміг зло і смерть. З цією цілковитою впевненістю ми довіряємо себе Йому: Він, присутній серед нас, долає силу лукавого (пор. Лк. 11, 20); і Церква – видима спільнота Його милосердя – перебуває у Ньому, як знак остаточного примирення з Отцем.

Довірмо цей час благодаті Матері Божій, названій «благословенною, бо повірила» (Лк. 1, 45).

Дано в Римі, у соборі Святого Петра, 11 жовтня 2011, сьомого року мого понтифікату

ВЕНЕДИКТ XVI

[1] Проповідь під час Літургії з нагоди початку служіння Папи Римського Венедикта XVI

(24 квітня 2005 року): AAS 97 (2005), 710.

[2] Пор. Венедикт XVI, Проповідь під час Літургії в Торрейро до Пачо, Ліссабоні (11 травня 2010 року): *Insegnamenti*, VI, 1 (2010), 673.

[3] Іван Павла II, Апостольська конституція «*Fidei depositum*» (11 жовтня 1992 року): AAS 86 (1994), 113–118.

[4] Пор. Заключна доповідь позачергового Синоду Єпископів (7 грудня 1985 року), II, В, а, 4: «*Enchiridion Vaticanum*», т. 9, п. 1797.

[5] Павло VI, Апостольське поучення «*Petrum et Paulum apostolos*» з приводу 1900-річчя мученицької смерті св. ап. Петра і Павла (22 лютого 1967 року): AAS 59 (1967), 196.

[6] Там само, 198.

[7] Павло VI, урочисте визнання віри, виголошене перед собором Святого Петра 30 червня 1968 року, на завершення Року віри та у 1900-річчя мученицької смерті св. ап. Петра і Павла: AAS 60 (1968), 433–445.

[8] Павло VI, Загальна аудієнція (14 червня 1967 року): *Insegnamenti* V (1967), 801.

[9] Іван Павло II, Апостольський лист «*Novo millennio ineunte*» (6 січня 2001 року), 57: AAS 93 (2001), 308.

[10] Звернення до Римської курії (22 грудня 2005 року): AAS 98 (2006), 52.

[11] II Ватиканський Собор, Догматична конституція про Церкву «*Lumen Gentium*», 8.

[12] *De utilitate credendi*, 1, 2.

[13] Св. Августин Гіппонський, Сповідь I, 1.

[14] II Ватиканський Собор, Конституція про Святу Літургію «*Sacrosanctum Concilium*», 10.

[15] Іван Павло II, Апостольська конституція «*Fidei depositum*» (11 жовтня 1992 року): AAS 86 (1994), 116.

[16] Проповідь 215, 1.

[17] Катехизм Католицької Церкви, 167.

[18] Пор. I Ватиканський Собор, Догматична конституція про католицьку віру «*Dei Filius*», гл. III: DS 3008-3009, II Ватиканський Собор, Догматична конституція про Боже Одкровення «*Dei Verbum*», 5.

[19] Венедикт XVI, Звернення в Коледжі бернардинців у Парижі (12 вересня 2008 року): AAS 100 (2008), 722.

[20] Св. Августин Гіппонський, Сповідь, XIII, 1, Варшава, 1992.

[21] Іван Павло II, Апостольська конституція «*Fidei depositum*» (11 жовтня 1992 року): AAS 86 (1994), 115 і 117.

[22] Іван Павло II, Енцикліка «*Fides et ratio*» (14 вересня 1998 року), пп. 34 і 106: AAS 91 (1999), 31–32, 86–87.